

Bruxelles, 22 mai 2023
(OR. en)

9622/23

UD 111
ENFOCUSTOM 58
ECOFIN 455
MI 433
COMER 59
TRANS 195
FISC 96

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	22 mai 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 257 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN Reforma vamală: Trecerea uniunii vamale la o etapă superioară

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 257 final.

Anexă: COM(2023) 257 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.5.2023
COM(2023) 257 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN**

Reforma vamală: Trecerea uniunii vamale la o etapă superioară

1. INTRODUCERE

A sosit momentul ca uniunea vamală să treacă la o fază superioară, să fie dotată cu un cadru mai puternic, care ne va permite să ne protejăm mai bine cetățenii și piața unică. Voi propune un pachet de măsuri ambițioase în favoarea unei abordări europene integrate, pentru a consolida gestionarea riscurilor vamale și pentru a ajuta statele membre să efectueze controale eficace. Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, iulie 2019¹.

Uniunea vamală este o adevărată poveste de succes a integrării și prosperității europene: Uniunea Europeană se bucură de multe avantaje de pe urma legăturilor pe care le-a stabilit cu restul lumii în contextul comerțului internațional, în timp ce mărfurile pot circula liber în cadrul pieței unice a Uniunii, cel mai mare spațiu de piață unică integrată din lume². În 2021, valoarea comerțului Uniunii cu alte țări s-a ridicat la 4,3 mii de miliarde EUR, reprezentând 14 % din comerțul mondial, în timp ce un număr de până la 56 de milioane de locuri de muncă din Uniune depind de comerțul intra-UE³.

Vămile sunt gardianul frontierei externe a UE pentru mărfuri și pentru securitatea lanțurilor noastre de aprovizionare. Vămile supraveghează toate mărfurile care intră sau ies din uniunea vamală, 24 de ore pe zi și 365 de zile pe an, ele prelucrând 691,5 milioane de declarații de import, 17,5 milioane de operațiuni de tranzit și 486,3 milioane de declarații de export în 2021⁴. Vămile identifică riscurile, pe baza informațiilor comerciale și de securitate, și efectuează controale pentru a asigura respectarea normelor UE. În 2021, sectorul vamal a colectat taxe în valoare de peste 50 de miliarde EUR pe an și taxe vamale în valoare de aproximativ 25 de miliarde EUR. 75 % din taxele colectate sunt destinate finanțării bugetului UE, ceea ce reprezintă 8 % din veniturile acestuia. Într-un moment în care nevoile de finanțare pentru investițiile publice au crescut, este de importanță strategică ca sectorul vamal din Uniune să fie dotat cu instrumentele necesare pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii și ale statelor membre. În același timp, tarifele vamale și alte măsuri comerciale protejează Uniunea Europeană împotriva practicilor comerciale neloiale. Rolul sectorului vamal în protejarea Uniunii se extinde din ce în ce mai mult dincolo de tarife, prin asigurarea, împreună cu alte autorități, a respectării normelor în domenii precum sănătatea, mediul, securitatea și siguranța, în special prin interdicții și restricții⁵, de exemplu în ceea ce privește traficul de droguri ilegale și de arme de foc.

Începutul anilor 2020 a fost marcat de seisme în peisajul geopolitic, care au condus la perturbări ale lanțurilor de aprovizionare mondiale, subliniind din nou necesitatea ca UE să-și identifice și să-și reducă dependențele strategice. Acest lucru ar trebui realizat printr-o combinație de măsuri, așa cum se prevede în Planului industrial al Pactului verde european⁶. Pentru ca întreprinderile din UE să prospere în această nouă eră și să-și mențină și dezvolte capacitățile de producție în cadrul pieței unice, în special în industriile critice, este esențial ca ele să beneficieze de condiții de concurență echitabile în raport cu producătorii din afara UE. Concurența internațională poate funcționa în beneficiul reciproc al partenerilor comerciali numai atunci când normele sunt aplicate și respectate. Eliminarea concurenței și a metodelor de producție neloiale care subminează normele UE în materie de sănătate, siguranță

¹ [Orientări politice pentru viitoarea Comisie Europeană 2019-2024](#), pagina 16.

² Măsurat în termeni de paritate a puterii de cumpărare, perspectiva economică globală a FMI.

³ [International trade in goods - Statistics Explained \(Comerțul internațional cu mărfuri – Statistici explicate\) \(europa.eu\)](#).

⁴ [EU Customs Union – unique in the world \(Uniunea vamală a UE – unică în lume\) \(europa.eu\)](#).

⁵ Comisia Europeană, Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală, [Integrated EU prohibitions and restrictions list \(Lista integrată a interdicțiilor și restricțiilor la nivelul UE\)](#): calendarul orientativ și lista începând cu 1.1.2022, aviz juridic, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022.

⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, COM(2023) 62 final.

și securitate sau care exploatează mediul sau munca forțată aduce beneficii Uniunii și partenerilor săi comerciali.

Buna funcționare a uniunii vamale este, prin urmare, fundamentală pentru competitivitatea, sustenabilitatea și reziliența UE. O uniune vamală reformată și consolidată va păstra integritatea pieței unice, contribuind la menținerea competitivității UE în dubla tranziție verde și digitală. Aceasta înseamnă că monitorizarea și controlul eficace al lanțurilor de aprovizionare cu mărfuri la frontierele externe ale Uniunii au, mai mult ca oricând, o importanță strategică pentru UE.

2. UN SECTOR VAMAL ÎN TRANZIȚIE ȘI SUB PRESIUNE

În momentul de față, sectorul vamal european nu funcționează încă în mod unitar, lăsând uniunea vamală la mila verigii sale celei mai slabe. Au fost necesare modificări progresive introduse de-a lungul anilor [...]. Cu toate acestea, într-o lume aflată în schimbare rapidă, ele sunt insuficiente pentru a aborda amploarea provocărilor cu care se confruntă sectorul vamal. Uniunea vamală nu este „adekvată scopului” Grupul de experți eminenți al UE privind viitorul sectorului vamal⁷

Pe întreg parcursul crizelor recente și în pofida limitărilor cadrului actual, sectorul vamal a dat cu promptitudine rezultatele așteptate. Acesta a jucat un rol esențial în răspunsul coordonat și ferm al Uniunii Europene la invazia neprovocată a Rusiei din Ucraina: de la aplicarea interdicțiilor la export – inclusiv în ceea ce privește produsele cu dublă utilizare și produsele militare – și controlul importurilor, la sprijinirea ajutorului umanitar prin scutiri de taxe vamale și culoare verzi. Aceste acțiuni au avut loc la doar un an după rolul decisiv jucat de sectorul vamal în timpul pandemiei de COVID-19 în ceea ce privește monitorizarea tranzitului vaccinurilor și al echipamentelor medicale salvatoare de vieți, adaptându-se în același timp la lanțurile de aprovizionare mondiale perturbate și în schimbare. În același timp, încheierea perioadei de tranziție care a urmat retragerii Regatului Unit din Uniunea Europeană a modificat efectiv frontierele uniunii vamale în 2021 – o provocare uriașă pe care sectorul vamal a reușit să o gestioneze cu succes.

Aceste crize au evidențiat însă și necesitatea incontestabilă a unei modernizări structurale care să transforme sectorul vamal al UE într-o capacitate strategică a Uniunii Europene. În temeiul actualului Regulament privind Codul vamal al Uniunii (CVU)⁸ și al cadrului de guvernanță emanat de acesta, legislația vamală și tarifele comune sunt o competență exclusivă a UE, în timp ce statele membre sunt responsabile cu implementarea, în principal prin activitatea de gestionare a riscurilor și prin controalele pe teren. Potrivit Curții de Conturi Europene (CCE), această structură conduce la discrepante substanțiale și în mare parte nedorite în ceea ce privește aplicarea legislației vamale în statele membre, slăbind uniunea vamală, afectând interesele financiare ale UE și *permițând operatorilor care nu respectă normele să aleagă puncte de intrare din UE cu niveluri mai scăzute de control*⁹. Aceleași deficiențe și lacune sunt exploatare, de asemenea, de comerțul neconform și de operațiunile de criminalitate organizată, subminând securitatea UE și integritatea pieței unice. Studiile independente arată în mod constant ratele ridicate de neconformitate ale produselor

⁷ Mai multă uniune în domeniul vamal european: Zece propuneri pentru a pregăti uniunea vamală a UE pentru o Europă geopolitică, [Raport al Grupului de experți eminenți privind reforma uniunii vamale a UE](#), Bruxelles, martie 2022.

⁸ Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO L 269, 10.10.2013, p. 1-101).

⁹ Raportul special 04/2021 al CCE: [Controalele vamale: armonizarea insuficientă afectează interesele financiare ale UE](#).

importate din diferite sectoare de producție, cum ar fi produsele chimice¹⁰ și jucăriile¹¹. Produsele neconforme care intră în UE afectează competitivitatea întreprinderilor care respectă normele și prezintă riscuri grave pentru sănătatea și viața consumatorilor din UE, vătămările legate de produse și decese premature cauzându-le dureri incommensurabile celor afectați. Un raport recent a constatat că 95 % din produsele vândute prin intermediul piețelor online nu sunt conforme, într-o formă sau alta, cu legislația privind substanțele chimice¹². În acest sens, costurile societale sunt estimate la 76,6 miliarde EUR pe an¹³.

Sectorul vamal este din ce în ce mai împovărat de o gamă tot mai largă de sarcini. În ultimii ani, Uniunea a convenit asupra unui număr semnificativ de acte legislative foarte ambițioase care stabilesc norme de mediu, de siguranță, de sănătate, sociale și digitale care conturează modul în care operează întreprinderile pe piața unică și în afara acesteia. Printre exemplele recente se numără Regulamentul actualizat privind siguranța generală a produselor¹⁴, Regulamentul privind reducerea la minimum a defrișărilor cauzate de UE¹⁵, Regulamentul de interdicție a produselor fabricate prin muncă forțată¹⁶, Mecanismul UE de ajustare la frontieră în funcție de carbon¹⁷ și Actul european privind accesibilitatea¹⁸. Până în prezent, mărfurile trebuie să se conformeze unui număr de peste 370 de acte legislative ale UE, a căror respectare autoritățile vamale au obligația de a o asigura. Creșterea constantă a sarcinilor legate de asigurarea respectării legislației UE în materie de interdicții și restricții a condus la o presiune semnificativă asupra autorităților vamale. În plus, fără o supraveghere centrală a lanțului de aprovizionare, UE nu are o vizibilitate și un control depline asupra mărfurilor care intră și ies de pe piața unică. Acest lucru slăbește nu numai credibilitatea politicilor sectoriale ale UE, ci limitează și puterea UE ca actor geopolitic.

Această provocare este intensificată de o creștere drastică a volumului schimburilor comerciale, determinată în mare parte de creșterea extraordinară a comerțului electronic, care generează o creștere exponențială a numărului de colete mici de mărfuri cu valoare scăzută. Reforma din 2017 privind TVA pentru comerțul electronic, care urmărea să răspundă creșterii puternice a comerțului electronic, a introdus o serie de simplificări pentru colectarea taxei pe tranzacțiile electronice și a eliminat scutirea de TVA pentru bunurile importate¹⁹. Deși reforma nu a eliminat scutirea de taxe vamale pentru mărfurile de

¹⁰ Pe baza celui mai recent raport privind asigurarea respectării REACH și a CLP, până la 28 % din importuri nu sunt conforme cu REACH și cu Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea (CLP). Potrivit unui raport recent al CEFIC (Consiliul European al Industriei Chimice), în 2020, 80 % din articolele neconforme care conțineau substanțe chimice interzise sau restricționate proveneau din afara UE/SEE.

¹¹ În perioada 2016-2021, jucăriile periculoase găsite pe piața UE au reprezentat peste un sfert din totalul alertelor RAPEX/Safety Gate, o proporție semnificativă a jucăriilor cu probleme de siguranță provenind din țări din afara UE (85 % numai din China).

¹² [Raportul EEB privind platformele online: Role and Responsibility in Ecodesign policy](#) (Rol și responsabilitate în politica de proiectare ecologică).

¹³ Evaluare a impactului care însoțește documentul „Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind siguranța generală a produselor” (SWD(2021) 168 final).

¹⁴ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind siguranța generală a produselor, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 87/357/CEE a Consiliului și a Directivei 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului [COM(2021) 346].

¹⁵ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii a anumitor produse de bază și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor, precum și exportul acestora din Uniune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 [COM(2021) 706].

¹⁶ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind interdicția produselor fabricate prin muncă forțată pe piața Uniunii [COM(2022) 453].

¹⁷ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon [COM(2021) 564].

¹⁸ Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor (JO L 151, 7.6.2019, p. 70).

¹⁹ Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/CE și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță (JO L 348, 29.12.2017, p. 7).

până la 150 EUR, aceasta a introdus obligația de a depune o declarație vamală electronică, ceea ce a condus la depunerea unui număr de 1 miliard de declarații vamale suplimentare în 2022, în plus față de declarațiile vamale standard, care s-au dublat deja de la 376,8 milioane de articole în 2019 la 691,5 milioane de articole în 2021. În plus, menținerea scutirii de taxe vamale pentru mărfurile de până la 150 EUR a lăsat deschisă posibilitatea utilizării abuzive sistematice a acestui prag prin subevaluarea și divizarea expedițiilor. Aproximativ 65 % din expedițiile din comerțul electronic sunt subevaluate²⁰ în vederea evitării taxelor vamale, în timp ce studiile sugerează că 66 % din produsele achiziționate online nu îndeplinesc cerințele de siguranță ale UE²¹. În fine, diferența dintre TVA și tratamentul vamal al mărfurilor din comerțul electronic face ca sistemul să fie complex pentru părțile implicate. În prezent, vămile nu dispun de mijloacele necesare pentru a putea asigura în mod corespunzător respectarea normelor comerțului internațional referitoare la comerțul electronic transfrontalier. Este necesar un regim vamal adaptat comerțului electronic.

Reforma vamală din 2013, care este în vigoare din mai 2016 și prin care s-a instituit CVU, a transferat sectorul vamal al UE într-un mediu informatizat, integrat și complet electronic. Implementarea reformei la nivel informatic este în curs de desfășurare și va fi finalizată până la finele anului 2025. Ea se axează pe digitalizarea proceselor existente fără modificarea principiilor de bază. Cu toate acestea, așa cum s-a indicat deja în Comunicarea „Trecerea uniunii vamale la o etapă superioară: un plan de acțiune”²², care s-a bucurat de un sprijin larg din partea Consiliului în concluziile sale din decembrie 2020, finalizarea în curs a implementării CVU este necesară, dar insuficientă pentru abordarea provocărilor emergente. Parlamentul European a subliniat, la rândul său, importanța digitalizării complete a sistemelor informatice vamale până în 2025, dar a solicitat reforme suplimentare pentru îmbunătățirea și adaptarea CVU, în special în vederea abordării „provocărilor și riscurilor generate [...] de comerțul electronic”²³. Abordarea actuală, care prevede conectarea sistemelor informatice naționale la nivelul UE, este pe punctul de a-și atinge limitele. Nu numai că este costisitor să se dezvolte și întrețină un număr de 27+1 sisteme informatice, iar sectorul comercial să se conecteze la diferitele sisteme naționale, dar viteza de adaptare la schimbare este lentă, iar datele vamale rămân fragmentate.

3. ETAPA SUPERIOARĂ – PRINCIPIILE DE BAZĂ ȘI PRINCIPALELE CARACTERISTICI ALE REFORMEI

Pentru a aduce uniunii vamale o schimbare radicală care să reziste la testul timpului în deceniile următoare, Comisia a prezentat cea mai ambițioasă și cuprinzătoare reformă a uniunii vamale de la crearea acesteia în 1968, reformă bazată pe trei principii fundamentale:

1. O **uniune vamală eficientă**, cu proceduri vamale simplificate și modernizate, astfel încât întreprinderile legitime să poată beneficia de oportunități comerciale având certitudinea că și concurenții lor respectă avantajul amplu de norme aplicate sub egida autorităților vamale, indiferent de locul în care mărfurile intră în UE.
2. O **uniune vamală geopolitică**, capabilă să apere mai bine interesele financiare ale UE și ale statelor sale membre, dar și interesele și valorile UE în materie de securitate, siguranță, sănătate, economie sau mediu, capabilă să coordoneze restricțiile comerciale

²⁰ Copenhagen Economics (2016), *E-commerce imports into Europe: VAT and Customs treatment* (Importurile din comerțul electronic în Europa: TVA-ul și tratamentul vamal).

²¹ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2021-004_is_it_safe_to_shop_on_online_marketplaces.pdf

²² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Trecerea uniunii vamale la o etapă superioară: un plan de acțiune” [COM(2020) 581 final].

²³ Rezoluția Parlamentului European din 18 ianuarie 2023 referitoare la cea de a 30-a aniversare a pieței unice: sărbătorirea realizărilor și perspective pentru evoluții viitoare (2022/3015(RSP)).

și să modeleze cooperarea vamală internațională, prin punerea în comun a competențelor și a expertizei la nivel central în cadrul Autorității Vamale a UE.

3. **O uniune vamală agilă și adaptată exigențelor viitorului**, care să se adapteze în mod flexibil la schimbările din lanțurile de aprovizionare, fie că este vorba de dubla tranziție verde și digitală din deceniul în curs, fie de evoluțiile viitoare în gestionarea lanțului de aprovizionare. Aceste obiective vor fi sprijinite de noua Platformă de date vamale a UE, care este concepută să evolueze împreună cu noile cerințe în materie de operațiuni vamale, apărute de-a lungul timpului, spre deosebire de sistemele informatice tradiționale care sunt construite exclusiv pentru procese și scopuri specifice.

Caseta 1: Reforma vamală pe scurt

Prezenta reformă urmărește stabilirea unui cadru de cooperare mai eficient din punctul de vedere al costurilor și mai eficace pentru reglementarea uniunii vamale, bazat pe **un nou parteneriat între autoritățile vamale din UE, și între sectorul vamal și întreprinderi**, cu două obiective generale:

- (i) **reducerea costurilor de conformare** suportate de administrații și întreprinderi, prin proceduri simplificate și modernizate (capitolul 4)
- (ii) crearea condițiilor propice pentru sistemul vamal din UE pentru **mai buna protecție a intereselor financiare și nefinanciare ale UE și ale statelor sale membre, precum și ale pieței unice**, pe baza unei gestionări comune a riscurilor la nivelul UE și a unor controale mai armonizate (capitolul 5)

Aceste două obiective sunt legate în mod intrinsec: cu cât sunt mai bine consolidate capacitățile de control, cu atât mai mult pot fi simplificate procedurile. Cu cât sunt mai simplificate procedurile, cu atât pot fi eliberate mai multe resurse pentru combaterea comerțului ilicit. Pentru a realiza acest obiectiv ambițios, reforma propune instituirea a doi factori-cheie: Autoritatea vamală a UE și Platforma de date vamale a UE.

Principală funcție a **Autorității Vamale a UE** (a se vedea și caseta 5) va fi de **a pune în comun expertiza și competențele** dispersate în prezent în întreaga UE și de a orienta, coordona și sprijini autoritățile vamale naționale din UE. Acest lucru va permite o consolidare a supravegherii lanțului de aprovizionare, autoritățile vamale de la nivelul UE și de la nivel național **„acționând ca entitate unică”** în ceea ce privește controlul frontierei externe a UE pentru mărfuri.

Noua **Platformă de date vamale a UE** (a se vedea și caseta 3) va fi imaginea și motorul uniunii vamale și o condiție prealabilă pentru consolidarea supravegherii și simplificarea procedurilor. În timp, aceasta va integra și înlocui actuala infrastructură informatică vamală și va spori totodată interoperabilitatea cu domeniile de politică conexe (a se vedea și capitolul 6). Astfel, UE și statele sale membre vor **economisi anual miliarde de euro în costuri de dezvoltare și întreținere a tehnologiei informației**, comparativ cu situația actuală²⁴.

Datorită procedurilor simplificate, comercianții vor înregistra o reducere anuală a costurilor de conformare de aproximativ 2,7 miliarde EUR pe an. În plus, reforma va asigura venituri publice suplimentare pentru Uniune, în valoare de mai multe miliarde EUR, prin reducerea fraudei fiscale și vamale și prin combaterea subevaluării. Regimul de comerț electronic adaptat va aduce și el venituri suplimentare, estimate la 1 miliard EUR pe an.

²⁴ Beneficiile și economiile de costuri sunt și mai pronunțate în comparație cu un scenariu contrafactual al unei implementări necoordonate la nivel național a unor platforme de date care ar fragmenta și mai mult uniunea vamală.

4. PROCEDURI VAMALE SIMPLIFICATE – UN NOU PARTENERIAT ÎNTRE SECTORUL VAMAL ȘI ÎNTREPRINDERI

Reforma acoperă trei niveluri de simplificări: Un prim set de măsuri va reduce formalitățile pentru toți comercianții, fără a reduce însă capacitățile de control ale autorităților vamale. Un al doilea set de simplificări va fi aplicabil numai unui grup de comercianți selectați, denumiți „încredere și control” („*Trust and Check traders*”), care va porni de la conceptul existent de operator economic autorizat (*Authorised Economic Operator*, AEO)²⁵ și îi va aduce îmbunătățiri. În fine, reforma va institui un regim vamal adaptat comerțului electronic, în vederea reducerii costurilor de conformare legate de prelucrarea comerțului electronic și a asigurării unei transparențe depline pentru consumatori. Transparența este principiul director general al acestei reforme: cu cât comercianții sunt mai transparenți în relația cu vămile în ceea ce privește lanțurile lor de aprovizionare, cu atât mai puține intervenții sunt necesare pe teren. Aceasta reprezintă o schimbare fundamentală în relația dintre sectorul vamal și întreprinderi, care va reduce formalitățile administrative și birocrația inutilă, sporind în același timp capacitățile de gestionare a riscurilor.

Caseta 2: Simplificări majore pentru întreprinderi și autorități

Principalele simplificări propuse de prezenta reformă includ:

- **O interfață unică a UE.** Datele vamale vor trebui transmise numai către Platforma de date vamale a UE, spre deosebire de multiplele interfețe ale celor 111 sisteme separate existente în prezent în UE. Deoarece informațiile provin din date stabile privind lanțul de aprovizionare, documentele justificative trebuie să fie prezentate numai o singură dată pentru mai multe expediții. Obligația de a prezenta declarații standardizate va fi eliminată și înlocuită cu obligația actorilor relevanți de a pune la dispoziție la timp informațiile relevante. În acest fel, mărfurile conforme ar putea circula fără nicio intervenție vamală²⁶.
- **Un ghiseu vamal unic.** Comercianții „încredere și control” („*Trust and Check*”) vor avea ca partener o unică administrație vamală pentru activitățile desfășurate în întreaga UE. În loc să aibă de a face cu până la 27 de administrații vamale naționale cu practici diferite, comercianții vor face schimb de informații cu o singură administrație vamală în locul în care își au sediul, grație Platformei de date vamale a UE. Această abordare poate fi extinsă la toți comercianții, după o revizuire aprofundată în 2035.
- **Procese de import mai simple și mai transparente în cadrul comerțului electronic.** Platformele vor fi considerate importatorii mărfurilor pe care le vând și vor trebui să raporteze vânzările respective autorităților vamale. Acest lucru va asigura o transparență deplină pentru cetățenii Uniunii, care nu vor mai risca să se confrunte cu taxe de conformare neașteptate din partea operatorilor de servicii poștale sau de curierat rapid.
- **O metodă simplificată cu 4 grupe pentru calcularea taxelor la mărfurile cu valoare scăzută.** Reforma va introduce un nou sistem pentru expedițiile cu valoare scăzută, care va simplifica în mod substanțial clasificarea și evaluarea bunurilor cu valoare scăzută, fără a crea lacune care ar putea facilita fraudele. Acest lucru va permite eliminarea scutirii de taxe vamale pentru bunuri în valoare de până la 150 EUR, care reprezintă în prezent o sursă de fraudă atât vamală, cât și de TVA.

Procesele vamale reflectă realitatea complexă a comerțului internațional, implicând o multitudine de actori precum furnizorii, comercianții, transportatorii și prestatorii de servicii.

²⁵ Statutul de AEO este o autorizație standard certificată eliberată de administrațiile vamale. Ea certifică faptul că un operator economic a îndeplinit anumite standarde în ceea ce privește, de exemplu, siguranța și securitatea, conformitatea cu normele vamale și solvabilitatea financiară.

²⁶ Sunt excluse aici mărfurile care fac obiectul unor restricții.

În prezent, informațiile sunt colectate prin mai multe declarații pentru fiecare expediție de mărfuri, indiferent de dimensiunea acestora, și în diferite etape: înainte de intrare sau de ieșire, la sosire, pentru depozitarea temporară și pentru plasarea mărfurilor sub un regim vamal. Declaranții trebuie să fie familiarizați cu până la 27 de medii informatice naționale diferite. De asemenea, ei ar putea fi nevoiți să furnizeze documente justificative referitoare la originea sau fabricarea mărfurilor, în funcție de natura acestora, de pildă atunci când producția lor ar putea fi expusă riscului de a încălca legislația UE privind interdicțiile și restricțiile (de exemplu, geolocalizarea pădurii pentru a combate defrișările sau informații privind producătorii condamnați pentru munca forțată). Formalitățile și diferitele procese reprezintă o sarcină administrativă și presupun costuri comerciale.

În același timp, autoritățile vamale pot asigura respectarea normelor numai atunci când iau cunoștință anticipat de mărfurile care pleacă sau sosesc și pot decide dacă și unde sunt necesare intervenții și controale. Într-o lume ideală, procedurile pentru fluxurile comerciale conforme ar fi, prin urmare, simple, accesibile și complet automatizate. Autoritățile vamale ar fi astfel în măsură să-și concentreze resursele pe o abordare mai focalizată a riscurilor și pe efectuarea controalelor în modul cel mai puțin perturbator posibil. Pentru ca acest lucru să se întâmple, atenția autorităților vamale trebuie să treacă de la focalizarea pe conformitatea procesului în cazul expedițiilor individuale la focalizarea pe problemele și riscurile lanțurilor de aprovizionare generale, pe baza informațiilor de care dispun. Prin urmare, prezenta reformă vamală va consolida capacitatea vămilor de a supraveghea lanțurile de aprovizionare și de a interveni acolo unde este necesar (a se vedea și capitolul 5). Interoperabilitatea cu alte baze de date relevante, care permit stabilirea de legături cum ar fi cele dintre Sistemul de schimb de certificate în cadrul ghișeului unic al UE pentru vămi și Registrul pașapoartelor digitale ale produselor²⁷, va fi esențială pentru facilitarea controalelor vamale și a controalelor de asigurare a respectării legii, prin furnizarea de informații standardizate în format electronic.

Caseta 3: Platforma de date vamale a UE – îmbrățișând revoluția datelor industriale

Platforma de date vamale a UE va reprezenta imaginea și motorul uniunii vamale. Ea va colecta, prelucra, conecta și stoca toate datele relevante, redefinind astfel modul în care informațiile sunt furnizate, utilizate pentru supravegherea vamală și partajate cu autoritățile partenere. Ea va efectua, de asemenea, o analiză a riscurilor la nivelul UE. Platforma de date vamale a UE este un factor favorizant esențial și o condiție prealabilă pentru:

- **Procedurile simplificate și costurile de conformare reduse** atât pentru întreprinderi, cât și pentru autorități. Informațiile pot fi furnizate autorităților vamale prin conectarea directă la Platforma de date vamale a UE, în locul multiplelor sisteme naționale. Aceasta permite depuneri multiple, iar informațiile stabile pot fi furnizate o singură dată și reutilizate pentru importuri sau exporturi ulterioare.
- **O analiză a riscurilor comună la nivelul UE, care să fundamenteze recomandările privind controalele**, bazată pe date centralizate, care să protejeze mai eficient și mai eficace frontiera externă a UE pentru mărfuri (capitolul 5). Informațiile furnizate Platformei de date vamale a UE vor fi utilizate pentru analiza riscurilor la nivelul UE și la nivel național. Pe lângă Autoritatea Vamală a UE, autoritățile naționale, precum și Comisia, OLAF, Parchetul European (EPPO) și, în anumite condiții, Europol și Frontex vor avea acces la Platforma de date vamale a UE, ceea ce le va consolida substanțial capacitățile analitice. Acest lucru va permite obținerea unei imagini de ansamblu la nivelul UE a riscurilor, însemnând că riscurile vor putea fi abordate în întreaga UE, indiferent de

²⁷ Așa cum au fost introduse prin Propunerea de regulament de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile și de abrogare a Directivei 2009/125/CE [COM(2022) 142 final].

locul prin care intră mărfurile, sprijinind astfel gestionarea riscurilor la nivelul UE și la nivel național.

4.1 Simplificări pentru toți comercianții

În sistemul actual, formalitățile vamale sunt de obicei îndeplinite de un declarant, care nu este neapărat importatorul sau exportatorul. În noul sistem, fiecare expediție individuală va fi legată de **un singur operator, care va fi responsabil pentru conformarea cu normele privind plata taxelor și produsele**. Importatorii și exportatorii vor fi responsabili pentru plata taxelor și a impozitelor aplicabile și pentru asigurarea conformității cu diversele cerințe procedurale și legislative.

În cadrul acestui **nou parteneriat inovator**, informațiile pe care trebuie întreprinderile trebuie să le furnizeze de obicei autorităților vamale cu privire la importurile și exporturile lor vor putea fi furnizate direct, prin intermediul unei interfețe informatice unice: Platforma de date vamale a UE. Diferiții actori implicați în mișcările de mărfuri, cum ar fi transportatorii sau operatorii de antrepozite, vor introduce, de asemenea, elementele lor de date relevante prin intermediul noului instrument. Se va pune accentul pe colectarea de date directe de la comercianți și din sistemele comerciale, de pe platformele web și din alte surse, cu o reducere corespunzătoare a dependenței de datele părților terțe și de procesele vamale în general. Informațiile stabile privind lanțurile de aprovizionare, care nu se anticipează că vor suferi schimbări pe termen scurt, pot fi furnizate o singură dată și reutilizate pentru importuri sau exporturi ulterioare. În timp, aceasta se va transforma într-o imagine de ansamblu completă a lanțurilor de aprovizionare și a activităților întreprinderilor.

Acest parteneriat nu va crea noi lacune pe care activitățile infracționale le-ar putea exploata: autoritățile vamale vor dispune în timp real de toate informațiile de care au nevoie privind mărfurile care sosesc și momentul sosirii acestora (a se vedea și capitolul 5). Analiza riscurilor vamale va fi consolidată prin colectarea unor date de mai bună calitate privind lanțurile de aprovizionare și prin introducerea unei analize a riscurilor la nivelul UE pentru combaterea fraudei transfrontaliere, analiză care, în anumite condiții, ar putea contribui la analizele de evaluare a amenințărilor, elaborate de alte agenții ale Uniunii, inclusiv de Europol și Frontex, în limitele competențelor lor respective. Autoritățile vamale vor avea o viziune de ansamblu asupra schimburilor comerciale în curs și asupra lanțurilor de aprovizionare. Împreună cu autoritățile partenere, acestea ar putea interveni asupra oricărei expediții în conformitate cu analiza sa de risc anterioară încărcării, la intrare, în timpul transportului sau la destinație.

4.2 Simplificări pentru comercianții „încredere și control” („*Trust and Check*”)

Un grup restrâns de comercianți „încredere și control” („*Trust and Check*”) vor beneficia de simplificări chiar mai mari, care vor reduce la minimum formalitățile vamale și administrative²⁸. Fluxurile comerciale transparente vor putea circula prin „culoare verzi” fără interacțiune vamală formală și fără sarcini administrative, iar autoritățile vamale vor solicita un control numai dacă acesta este necesar. Conceptul de comercianți „încredere și control” („*Trust and Check*”) se bazează pe statutul actual de AEO, pe care îl actualizează și îl consolidează. La fel ca AEO, comercianții „încredere și control” („*Trust and Check*”) vor trebui să se conformeze unei serii de criterii menite să asigure faptul că aceștia sunt operatori *de încredere*; printre acestea se numără un cazier judiciar curat, un nivel ridicat de control al operațiunilor și al lanțului lor de aprovizionare, precum și solvabilitate financiară. În plus,

²⁸ În schimb, obligația de a furniza anumite informații minime înainte de încărcare și înainte de sosire trebuie menținută.

aceștia vor trebui să opereze un sistem electronic care să pună la dispoziție date în timp real privind circulația expedițiilor lor și conformitatea acestora cu toate cerințele relevante, prin intermediul Platformei de date vamale a UE.

Având în vedere că autoritățile vamale din UE vor avea o **imagine de ansamblu completă asupra lanțului de aprovizionare pentru acești comercianți „încredere și control” („Trust and Check”)**, ei ar putea fi autorizați de autoritățile vamale, în anumite condiții, să monitorizeze ei înșiși conformitatea propriilor mărfuri, să acorde liberul de vamă pentru mărfuri în numele autorităților vamale și să plătească taxe periodice, fără a depune declarații vamale bazate pe operațiuni pentru fiecare expediție. Autoritățile vamale vor fi în măsură să efectueze analize de risc și să verifice informațiile în mod continuu și să solicite un control ori de câte ori consideră necesar. Calitatea, coerența și acuratețea informațiilor primite vor permite monitorizarea fiabilității operatorului. După caz, autoritățile vamale ar putea revoca sau suspenda autorizația „încredere și control” în cazul în care comercianții „încredere și control” („Trust and Check traders”) nu mai îndeplinesc criteriile pentru a fi autorizați sau în caz de nereguli.

4.3 Un regim vamal adaptat comerțului electronic

Pornind de la modernizarea cu succes a TVA-ului²⁹, prezenta reformă instituie un regim vamal adaptat pentru comerțul electronic³⁰. În 2017, statele membre ale UE au convenit să elimine, începând din 2021, scutirea de TVA pentru mărfurile importate evaluate până la 22 EUR, în vederea adaptării normelor în materie de TVA la realitățile vânzărilor de mărfuri la distanță, generate de creșterea extraordinară a comerțului electronic. Înainte de acea reformă, comerțul electronic era un mare unghi mort. Mărfurile cu valoare scăzută nu erau declarate în vamă, ceea ce se traducea printr-o lipsă totală de supraveghere a lanțului de aprovizionare. Începând din iulie 2021, toate mărfurile importate sunt supuse TVA-ului și fac obiectul unei declarații vamale digitale. Acestea includ mărfurile evaluate până la 150 EUR pentru care în prezent nu se datorează taxe vamale.

Vor fi instituite noi proceduri pentru a simplifica și mai mult regimul actual și pentru a-l alinia la normele în materie de TVA pentru comerțul electronic. Întrucât autoritățile vamale nu dispun de mijloacele necesare pentru a asigura în mod corespunzător respectarea normelor comerțului internațional privind comerțul electronic transfrontalier, **platformele digitale (și nu consumatorii) vor fi considerate „importatorii prezumtivi”** și vor fi reținute responsabile pentru toate formalitățile și plățile vamale. Acestea vor percepe taxele vamale la momentul vânzării și le vor plăti statelor membre respective, așa cum fac deja pentru TVA³¹.

În plus, în Tariful Vamal Comun revizuit va fi introdusă o metodă simplificată de calculare a taxelor de import aplicabile mărfurilor cu valoare scăzută comercializate prin vânzări la distanță către consumatori. Alături de utilizarea Platformei de date vamale a UE, se preconizează că această metodă simplificată va compensa o potențială creștere a costurilor administrative ale regimului de comerț electronic. Ea se va baza pe un **sistem de grupare pe 4 niveluri**, cu respectivele lor taxe vamale³² *ad valorem* de 5 % (de exemplu, pentru jucării, articole de uz gospodăresc), 8 % (de exemplu, pentru produsele din mătase, sticlărie), 12 %

²⁹ Nota de subsol 9. A se vedea, de asemenea, [legislația UE privind TVA-ul \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-communications/infographic/Pages/infographic-tva-2021.aspx).

³⁰ Noile norme vor ține seama în mod corespunzător de negocierile multilaterale din cadrul OMC sau de parteneriatele digitale încheiate cu Japonia, Coreea și Singapore.

³¹ Platformele vor fi, de asemenea, responsabile de asigurarea faptului că vânzătorii la distanță sunt înregistrați la organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorilor în ceea ce privește bunurile care fac obiectul răspunderii extinse a producătorilor, pentru a asigura condiții de concurență echitabile cu alți vânzători.

³² Taxă percepută ca procent din valoarea serviciilor sau a mărfurilor importate, mai degrabă decât în funcție de greutatea acestora sau de numărul de unități.

(de exemplu, pentru tacâmuri, mașini electrice) și 17 % (de exemplu, pentru încălțăminte). Acest lucru va simplifica normele, în mod similar cu practicile unor parteneri internaționali, cum ar fi Canada³³, eliminând în același timp o lacună care conduce în prezent la o renunțare la venituri de cel puțin 1 miliard EUR pentru bugetele UE.

Întrucât autoritățile vamale vor primi informații relevante din partea platformei cu privire la toate vânzările, **noile norme vor permite, de asemenea, autorităților vamale să asigure mai bine conformitatea cu cerințele referitoare la produse.** În cazul în care autoritățile vamale s-ar confrunta cu o problemă legată de un colet, ele ar putea investiga în continuare pentru a stabili dacă este vorba de un caz izolat sau de o problemă sistemică. În plus, autoritățile vamale ar putea contribui la asigurarea respectării noilor norme privind responsabilitatea, incluse în **Regulamentul privind serviciile digitale**³⁴.

În fine, noile norme vor clarifica responsabilitățile în procesul de import, sporind astfel transparența în comerțul electronic. Acest lucru îi va proteja pe cetățenii UE de surprize neplăcute, cum ar fi costuri neprevăzute și formalități vamale împovărătoare. Consumatorii vor beneficia de transparență în ceea ce privește costul integral al achizițiilor lor online și îl vor plăti o singură dată, așa cum fac deja pentru TVA. În plus, ei vor avea mai multă încredere că produsele pe care le cumpără nu vor fi dăunătoare pentru ei înșiși sau pentru mediu, oferind întreprinderilor un stimul pentru a produce în mod sustenabil.

5. SUPRAVEGHEREA LANȚULUI DE APROVIZIONARE CA ȘI CAPACITATE GEOSTRATEGICĂ – O NOUĂ ABORDARE A GESTIONĂRII RISCURILOR LA FRONTIERA UE PENTRU MĂRFURI.

Caseta 4: Principalele capacități ale noului cadru al UE de gestionare a riscurilor

Reforma va introduce un nou cadru de guvernare pentru gestionarea riscurilor la nivelul UE, implicând statele membre, Comisia, noua Autoritate Vamală a UE (a se vedea și caseta 5), precum și autoritățile de supraveghere a pieței și alte autorități relevante. Este important de remarcat faptul că noul parteneriat cu întreprinderile stă la baza acestui nou cadru de guvernare.

Reforma va stabili patru capacități care sunt esențiale pentru a asigura gestionarea riscurilor în vederea protejării frontierei comune a UE pentru mărfuri:

1. o **capacitate centrală de analiză a riscurilor** situată la baza **noii Autorități Vamale a UE**, exploatând noua bogăție de date de pe **Platforma de date vamale a UE**;
2. un mecanism care să asigure o **implementare mai armonizată a gestionării riscurilor și a controalelor** de-a lungul frontierei comune a UE pentru mărfuri;
3. un **cadru de cooperare între diferitele autorități** care gestionează piața unică și uniunea vamală;
4. un proces de formare a **unei viziuni comune privind definirea priorității riscurilor**.

Pentru a echilibra necesitățile și resursele, controalele vamale se bazează în mare parte pe gestionarea automată și țintită a riscurilor. În prezent, statele membre utilizează în acest scop sisteme naționale cu date naționale, fără supravegherea lanțului de aprovizionare la nivelul UE. În prezent, nici statele membre, nici Comisia nu au o imagine de ansamblu completă la nivelul UE a expedițiilor, a operatorilor sau a lanțurilor de aprovizionare în scopul gestionării riscurilor și al controlului.

³³ A se vedea https://www.wto.org/english/tratop_e/msmes_e/canada_sept21_e.pdf.

³⁴ Regulamentul (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale) (Text cu relevanță pentru SEE) (JO L 277, 27.10.2022, p. 1-102).

Curtea de Conturi Europeană a identificat provocări și deficiențe structurale în gestionarea **riscurilor financiare** care afectează interesele financiare ale UE. Din procesul de gestionare a riscurilor în UE *lipseau elemente importante, cum ar fi: o analiză la nivelul UE pe baza datelor privind toate importurile în UE, tehnici adecvate de explorare a datelor (data mining) și metode adecvate de combatere a riscurilor financiare la care sunt expuse importurile realizate prin intermediul comerțului electronic*; de asemenea, *este necesară aplicarea uniformă a controalelor vamale de către statele membre pentru a-i împiedica pe importatorii frauduloși să vizeze anumite puncte de intrare la frontieră cu un nivel mai scăzut de control*.

Vămile dispun chiar de și mai puține mijloace pentru a gestiona **riscurile nefinanciare**: cadrul actual de gestionare a riscurilor nu reflectă în mod adecvat numărul și complexitatea tot mai mare a actelor legislative ale UE care impune autorităților vamale să verifice conformitatea importurilor cu normele privind produsele. Sinergiile cu politicile conexe rămân neexploatare. Nu există o abordare comună pentru definirea priorității riscurilor nefinanciare. În schimb, în prezent, definirea priorității riscurilor se face într-un mod nestructurat și periculos, ceea ce conduce la 27 de abordări naționale diferite ale controlului frontierei UE pentru mărfuri și creează oportunități pentru redirecționare, eludare și fraudă.

Într-un cuvânt, **uniunea vamală a UE nu dispune de un cadru eficace de gestionare a riscurilor la nivelul UE** pentru a proteja frontiera UE pentru mărfuri. Baza conceptuală a cadrului global de gestionare a riscurilor la nivelul UE este alcătuită din cinci principii directe care urmăresc definirea de norme comune, recunoscând în același timp caracteristicile naționale/regionale/sectoriale specifice:

1. **o gestionare personalizată a riscurilor**, prin care să se atingă un echilibru între principiile centrale și particularitățile naționale/regionale/sectoriale și să se gestioneze riscurile nefinanciare și financiare;
2. **o gestionare dinamică a riscurilor**, care să se adapteze la evoluția constantă a peisajului riscurilor și a instrumentelor de detectare;
3. **o gestionare incluzivă a riscurilor**, care să se bazeze pe cooperarea cu alte autorități și pe conceptul de comercianți „încredere și control” („*Trust and Check*”);
4. **o gestionare a riscurilor bazată pe date**, care să utilizeze eficient și cuprinzător totalitatea datelor disponibile;
5. **o gestionare eficace a riscurilor**, care să asigure o aplicare mai armonizată a controalelor vamale de-a lungul frontierei externe unice.

Între statele membre nu există frontiere vamale, iar controalele efectuate de un lucrător vamal deservesc toate statele membre. O decizie privind intensitatea controalelor legată de anumite riscuri – de exemplu, aplicarea sancțiunilor împotriva Rusiei – are un impact asupra întregii Uniuni. Prin urmare, este necesar ca gestionarea riscurilor la nivelul UE să se bazeze pe **o definiție comună a priorității riscurilor la nivelul UE-27**. În ceea ce privește riscurile financiare, Comisia stabilește deja anumite domenii de control prioritare și criterii de risc comune, care trebuie să fie implementate de statele membre. Având în vedere numărul tot mai mare de riscuri nefinanciare care trebuie gestionate de autoritățile vamale, prezenta reformă introduce un proces similar pentru respectivele riscuri nefinanciare. Această definire a priorității riscurilor va ghida atât Autoritatea Vamală a UE (a se vedea și caseta 5) în ceea ce privește executarea gestionării riscurilor operaționale la nivelul UE, cât și autoritățile vamale ale statelor membre în ceea ce privește deciziile de control ale acestora. Fiind vorba și de o chestiune politică, aceasta ar putea face în viitor obiectul unor schimburi privind evaluarea riscurilor și definirea priorităților la nivel politic în cadrul Consiliului.

Având în vedere diferitele tipuri de riscuri nefinanciare (siguranță, securitate, mediu etc.), cea mai eficientă strategie de asigurare a respectării normelor depinde de natura legislației

sectoriale. În ceea ce privește toate riscurile nefinanciare, este foarte necesară **o cooperare strategică și operațională mai strânsă între autoritățile vamale și cele nevamale** (de exemplu, autoritățile de supraveghere a pieței, autoritățile de asigurare a aplicării legii, autoritățile de gestionare a frontierelor și autoritățile fiscale). O astfel de coordonare ar trebui să înceapă cu o elaborare a politicilor mai incluzivă și mai globală, care să țină seama de rolurile și de posibilele sinergii ale autorităților respective în amonte, pregătind astfel terenul pentru o abordare mai strategică în ceea ce privește respectarea normelor aplicabile produselor pe piața unică. O astfel de abordare strategică trebuie să fie completată operațional cu schimbul de date și cu analiza comună a riscurilor³⁵. Platforma de date vamale a UE, care se bazează pe Mediul aferent ghișeului unic al UE pentru vămi (EU CSW) și pe noul Sistem de control al importurilor (ICS2), va permite utilizarea în comun a datelor, mergând dincolo de verificarea încrucișată automată a autorizațiilor sau de schimbul de documente, cu scopul de a elabora strategii comune de gestionare a riscurilor. Introducerea pașaportului digital al produselor va completa acest tablou, permițând identificarea digitală a produselor, pe bază individuală, pe loturi sau pe model și asigurând accesul la datele privind proveniența produselor, prezența substanțelor periculoase sau a materiilor prime critice și la alte informații referitoare la compoziția și sustenabilitatea acestora. În plus, informațiile furnizate de alte autorități competente cu privire la substanțele chimice restricționate sau la lanțurile de aprovizionare neconforme detectate în oricare dintre statele membre pot contribui direct la analiza comună a riscurilor, îmbunătățind informațiile pe care se bazează deciziile de control ale tuturor statelor membre³⁶.

Caseta 5: Sarcinile Autorității Vamale a UE

În primul rând, Autoritatea Vamală a UE va pune în comun expertiza vamală la nivel central pentru a realiza gestionarea riscurilor la nivelul UE, exploatând, în scopul analizei riscurilor, bogăția de date actualizate în mod constant în cadrul Platformei de date vamale a UE. Pe baza acestei analize, Autoritatea Vamală a UE va emite **recomandări de control** adresate autorităților vamale naționale, pe care acestea vor trebui să le aplice sau, în caz contrar, să justifice neaplicarea lor. **Gestionarea comună a riscurilor**, care se traduce printr-o aplicare mai armonizată a controalelor vamale, va contribui la crearea unei adevărate frontiere externe comune pentru mărfuri. Acest lucru va fi esențial în combaterea „border shopping”, adică a deciziei oportuniste luate la frontieră, o practică predominantă care subminează integritatea pieței unice, prin care comercianții vizează veriga cea mai slabă a frontierei externe a UE pentru a permite intrarea produselor ilicite pe piața unică. **Activitățile de gestionare a riscurilor la nivelul UE și la nivel național vor permite schimbul de informații și se vor consolida reciproc.** Autoritățile vamale naționale vor continua să efectueze analiza și gestionarea riscurilor la nivel național, adaptate profilului de risc al unui anumit stat membru, pe baza informațiilor net îmbunătățite furnizate de Platforma de date vamale a UE și de rețelele de colaborare pe care aceasta le va sprijini.

În al doilea rând, Autoritatea Vamală a UE va coordona gestionarea operațională a crizelor. În temeiul legislației UE aplicabile, Autoritatea Vamală a UE va elabora protocoale și proceduri pentru diferite scenarii de criză și va asigura aplicarea acestora. Autoritatea

³⁵ Pentru a facilita această colaborare intersectorială, Platforma de date vamale a UE va fi construită în strânsă concordanță cu cadrul european de interoperabilitate [COM(2017) 134 final] și cu cadrul de cooperare aferent, în conformitate cu propunerea făcută de Comisie prin Actul privind Europa interoperabilă [COM(2022) 720 final].

³⁶ De exemplu, accesul direct la baza de date a Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) ar permite controlarea existenței unui număr de înregistrare valabil pentru fiecare substanță fabricată sau importată de o entitate juridică pentru cantități mai mari sau egale cu 1 tonă. Fără o astfel de înregistrare, introducerea pe piață nu este permisă. În mod similar, accesul la baza de date a ECHA ar permite serviciilor vamale să verifice deciziile de autorizare în cazurile în care Comisia a acordat o derogare pentru substanțe interzise în temeiul legislației REACH. În prezent, autoritățile vamale se confruntă adesea cu probleme în ceea ce privește verificarea acestor informații, deoarece deciziile de autorizare se adresează utilizatorului, și nu importatorului substanței.

vamală a UE va fi, de asemenea, **interlocutorul vamal central pentru autoritățile nevamale** (de exemplu, autoritățile de supraveghere a pieței, autoritățile de asigurare a aplicării legii, inclusiv EUROPOL) însărcinate cu menținerea integrității pieței unice³⁷. În timp ce Platforma de date vamale a UE va furniza structurile informatice și datele suport, asigurând integrarea unor surse de date inovatoare, cum ar fi pașaportul digital al produselor, Autoritatea Vamală a UE va asigura cooperarea și coordonarea operațională cu entitățile relevante, inclusiv cu agenții ale UE, cum ar fi Europol și Frontex. Între aceste două sarcini există sinergii puternice, deoarece noua capacitate de gestionare a riscurilor a UE în cadrul Autorității Vamale a UE va permite totodată o abordare mult mai rapidă, mai eficientă și mai cuprinzătoare a riscurilor în context de criză și o cooperare, mai strânsă decât este posibil în prezent, între mai multe agenții.

În al treilea rând, Comisia poate încredința Autorității Vamale a UE sarcina de a dezvolta și întreține Platforma de date vamale a UE și de a supraveghea migrarea și integrarea actualelor sisteme informatice vamale de-a lungul timpului. În plus, dacă se consideră necesar, Comisia poate delega executarea viitoarelor programe vamale finanțate de la bugetul UE.

6. CALENDARUL REFORMEI

Reforma va fi implementată în etape, în următorii 10-15 ani. Acest lucru va asigura consolidarea reformei din 2016 înainte de materializarea treptată a avantajelor noului model și fără a perturba operațiunile vamale. Deși unele dispoziții-cheie ale noului Regulament privind CVU se vor aplica la scurt timp după adoptare, va exista o perioadă de tranziție în cursul căreia unele dintre practicile actuale vor continua.

Platforma de date vamale a UE va fi dezvoltată și implementată de-a lungul timpului, pornind de la anumite sisteme informatice vamale existente, integrând alte sisteme informatice vamale existente, inclusiv cele care urmează să fie implementate în cadrul reformei informatice în curs a CVU, și integrând pașaportul digital al produselor. Platforma de date vamale a UE va fi instituită mai întâi într-o formă elementară pentru a contribui la abordarea problemei celei mai presante, și anume comerțul electronic. Regimul vamal adaptat pentru comerțul electronic se va aplica începând cu 2028, când Platforma de date vamale a UE va intra într-o etapă operațională primară, limitată. În etapa secundară, sistemele informatice vamale care sunt deja centralizate³⁸ vor începe să fie migrate către Platforma de date vamale a UE, după care ar putea avea loc migrarea sistemelor informatice naționale rămase. Comercianții vor putea începe să utilizeze Platforma de date vamale a UE începând de la 1 ianuarie 2032 și vor fi obligați să facă acest lucru începând de la 1 ianuarie 2038.

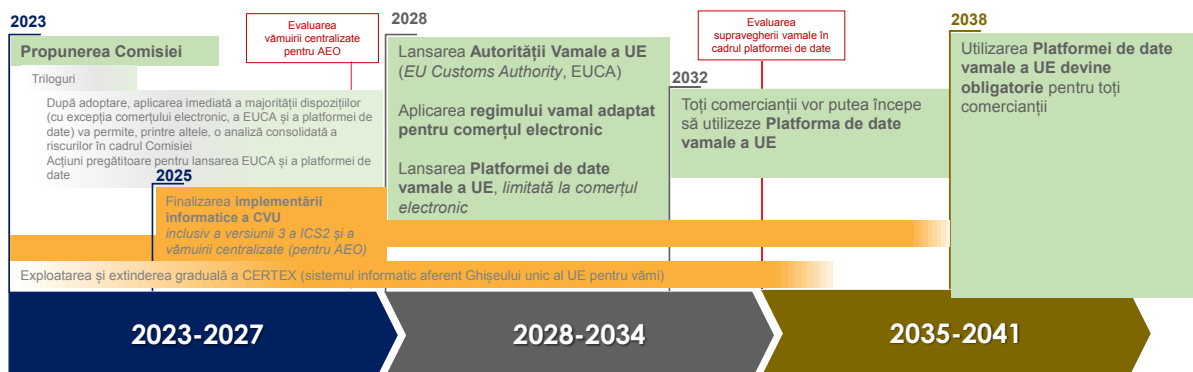
Autoritatea vamală a UE își va asuma sarcinile la 1 ianuarie 2028 și va fi operațională imediat în ceea ce privește responsabilitățile sale în materie de gestionare a riscurilor și a crizelor. Autoritatea își va extinde treptat domeniul de aplicare în paralel cu implementarea Platformei de date vamale a UE, iar pe viitor, ea ar putea fi însărcinată cu responsabilități care vor depăși cele stipulate în prezenta propunere de reformă. Până în 2028, serviciile Comisiei își vor continua acele activități de gestionare a riscurilor care sunt în concordanță cu prezenta reformă și contribuie la pregătirea implementării sale. Implementarea unor infrastructuri esențiale, cum ar fi ICS2 și Sistemul de gestionare a riscurilor în domeniul vamal (CRMS2), precum și consolidarea capacităților de analiză a datelor în cadrul Comisiei vor contribui nu

³⁷ Ea va întări, de asemenea, cooperarea cu autoritățile care anchetează infracțiunile și/sau sprijină anchetele penale, precum și cu Frontex, mandatată să detecteze, să prevină și să combată criminalitatea transfrontalieră la frontierele externe ale UE.

³⁸ Printre acestea se numără: CRMS2, ICS 2, EU CSW-CERTEX, CCI.

numai la o mai bună gestionare a uniunii vamale a UE pe termen scurt, ci și la asigurarea faptului că Autoritatea Vamală a UE dispune de mijloacele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile încă de la început.

Reforma vamală – calendar integrat

7. DINCOLO DE REFORMĂ – MODERNIZAREA VĂMILOR LA NIVEL MONDIAL

Comunicarea Comisiei din 2021 intitulată „Revizuirea politicii comerciale – O politică comercială deschisă, durabilă și fermă”³⁹ a făcut din dubla tranziție verde și digitală un pilon esențial al politicii comerciale a UE. În mod similar, modernizarea vămilor nu trebuie să se oprească la frontierele uniunii vamale a UE. Provocările generate de urgența climatică și de comerțul electronic sunt în mod implicit mondiale și necesită o revizuire aprofundată a cooperării vamale la nivel mondial.

Multilateralismul și comerțul bazat pe norme rămân o componentă centrală a strategiei comerciale mondiale a UE. Acesta este motivul pentru care reformarea Organizației Mondiale a Comerțului rămâne o prioritate-cheie pentru Uniunea Europeană. În plus, în 2021, UE a elaborat o viziune ambițioasă de modernizare a Organizației Mondiale a Vărilor (OMV)⁴⁰. Îmbrățișând revoluția datelor industriale și promovând lanțurile valorice sustenabile, aceasta a contribuit la Planul strategic al OMV pentru perioada 2022-2025, conturând astfel discuțiile purtate la nivel mondial referitoare la reforma vamală. Pe viitor, mai sunt multe de făcut: comunitatea vamală mondială trebuie să se angajeze într-un proces de reflecție structurală privind reformarea OMV, pentru ca vămile să devină o capacitate strategică în dubla tranziție la nivel mondial, inspirându-se din reforma vamală a UE.

Pentru ca vămile mondiale să fie pregătite pentru era digitală, în 2022, UE și partenerii săi internaționali au aprobat o nouă „**strategie a OMV privind datele**”, care vizează crearea unui „ecosistem mondial al datelor”. Aceasta necesită un schimb structurat și cuprinzător de informații vamale la nivel mondial, acordând în același timp o atenție deosebită protecției confidențialității comerciale și a datelor cu caracter personal. Platforma de date vamale a UE va fi un model de referință în implementarea la nivel mondial a strategiei OMV privind

³⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Revizuirea politicii comerciale – O politică comercială deschisă, durabilă și fermă, COM(2021) 66 final.

⁴⁰ Organizația Mondială a Vărilor (OMV) este o organizație interguvernamentală care se ocupă de aspecte legate de domeniul vamal, cum ar fi clasificarea mărfurilor, evaluarea, regulile de origine, securitatea lanțului de aprovizionare și facilitarea comerțului.

datele. Încurajarea partenerilor internaționali să instituie sisteme similare și interoperabile de gestionare a datelor va consolida în mod substanțial capacitățile vămilor de a monitoriza și controla în mod eficient lanțurile de aprovizionare mondiale.

În plus, Uniunea Europeană ar trebui să își asume un rol de lider în dezvoltarea unei politici vamale verzi la nivel mondial. Există mai multe domenii în care vămile mondiale pot sprijini **obiectivele de mediu**. Pe lângă înverzirea administrațiilor vamale înseși⁴¹, modernizarea clasificării mărfurilor în conformitate cu obiectivele dublei tranziții ar trebui să facă parte din revizuirea strategică în curs a **convenției privind sistemul armonizat**⁴²⁴³. Opțiunile pentru înverzirea clasificării sistemului armonizat (SA) variază de la emiterea de liste de bunuri de mediu la modificarea structurii SA sau chiar la modificări ale clasificării în sine, pe baza unor noi criterii de mediu. O astfel de revizuire ar putea contribui, de asemenea, la consolidarea rezilienței și la abordarea potențialelor provocări în materie de aprovizionare în sectoarele care sunt esențiale pentru tranziția către o energie verde. O clasificare standardizată a produselor de mediu ar oferi țărilor o bază importantă pentru calibrarea atentă a tarifelor și a măsurilor de reglementare aplicabile acestor produse și s-ar dovedi un instrument eficace de consolidare a sustenabilității politicii comerciale a UE în cadrul OMC, al acordurilor de liber schimb și al unor noi forme de angajament, cum ar fi parteneriatele cu zero emisii nete.

Dincolo de cooperarea multilaterală, Uniunea Europeană cooperează și cu țări din afara UE, pe baza unor acorduri comerciale bilaterale. Vasta rețea a acestor acorduri ale UE a facilitat comerțul și conține, de asemenea, angajamente privind cooperarea vamală, care funcționează în beneficiul nostru reciproc facilitând comerțul legitim și permițându-ne să identificăm, împreună, fraude, contrabanda sau activitățile infracționale.

Multe dintre aceste acorduri sunt însă depășite din perspectiva instrumentelor și a informațiilor de care autorităților vamale au nevoie pentru a monitoriza și controla lanțurile de aprovizionare internaționale. În prezent, schimbul de informații cu țările partenere are loc la cerere. Reforma vamală a UE va facilita, în special prin intermediul Platformei de date vamale a UE, un schimb mai sistemic de informații vamale și chiar de semnale de risc. Viitoarea abordare a cooperării vamale internaționale va trebui, de asemenea, să reflecte peisajul geopolitic în schimbare, dar și necesitatea de a garanta securitatea lanțurilor de aprovizionare critice și de a controla eludarea unor politici esențiale ale UE, cum ar fi sancțiunile.

8. CONCLUZIE

La mai bine de o jumătate de secol de la înființarea sa, uniunea vamală rămâne un pilon-cheie al integrării în UE. Ea reprezintă fundamentul pieței unice, iar cadrul său de reglementare este orientat către dubla tranziție verde și digitală. Recentele schimbări dramatice la nivelul geopoliticii și al economiei mondiale au transformat comerțul mondial și au exacerbat necesitatea modernizării uniunii vamale și a cadrului său de reglementare și de guvernare.

Prezenta reformă reprezintă cel mai ambițios și mai cuprinzător efort de a pregăti uniunea vamală pentru deceniile următoare, de a dota sectorul vamal al UE cu mijloacele necesare pentru a putea deservi în mod optim Uniunea, cetățenii și întreprinderile sale și de a crea o adevărată uniune a vămilor din UE, care să acționeze ca entitate unică.

⁴¹ De exemplu, prin dezvoltarea de norme UE similare celor din cadrul EMAS și la nivel mondial, sub egida OMV.

⁴² Raportul studiului exploratoriu al OMV privind o posibilă revizuire strategică a SA este prevăzut pentru 2024.

⁴³ Sistemul armonizat este nomenclatorul internațional multifuncțional al produselor elaborat de OMV. Aceasta este utilizată de majoritatea țărilor din întreaga lume ca bază pentru clasificarea lor vamală.

Industria Uniunii Europene are nevoie de condiții de concurență echitabile, iar cetățenii și consumatorii vor produse sigure și norme sociale și de mediu. Prin urmare, Comisia invită statele membre și Parlamentul European să convină rapid asupra propunerilor prezentate astăzi, astfel încât cetățenii, întreprinderile și administrațiile să poată profita pe deplin de beneficiile operării în cadrul unei uniuni vamale cu o frontieră comună pentru mărfuri gestionată în mod eficient.